

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **93484** (13) **U**
(51) МПК (2014.01)
A01C 1/00
A01N 25/02 (2006.01)

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

(21) Номер заявки:	u 2014 00527	(72) Винахідник(и):	Семенченко Олена Леонідівна (UA)
(22) Дата подання заявки:	20.01.2014	(73) Власник(и):	ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ ІНСТИТУТУ ОВОЧІВНИЦТВА І БАШТАННИЦТВА НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ, с. Олександрівка, Дніпропетровський р-н, Дніпропетровська обл., 52041 (UA)
(24) Дата, з якої є чинними права на корисну модель:	10.10.2014		
(46) Публікація відомостей про видачу патенту:	10.10.2014, Бюл.№ 19		

(54) СПОСІБ ВИРОЩУВАННЯ КАРТОПЛІ РАННЬОЇ ЗІ СВІЖОЗІБРАНИХ БУЛЬБ У ДВОВРОЖАЙНІЙ КУЛЬТУРІ

(57) Реферат:

Спосіб вирощування картоплі ранньої зі свіжозібраних бульб у двоврожайній культурі для осіннього споживання, при якому свіжозібрані пророщені впродовж двох тижнів або непророщені бульби перед висаджуванням в літній період обробляють водними розчинами стимулятора росту фумару (2 г) та фітогормону гібереліну (50 мг) на 10 л води, експозиція 3 хвилини, або стимулятора росту реастиму (0,5 л) і фітогормону гібереліну (50 мг) на 10 л води, експозиція 3 хвилини.

UA 93484 U

Корисна модель належить до галузі сільського господарства, зокрема до технології вирощування картоплі ранньої, овочівництва.

Відомий спосіб вирощування картоплі ранньої у двоврожайній культурі зі свіжозібраних бульб дуже високоефективний.

5 Один з загальноприйнятих способів пробудження свіжозібраних бульб - обробка їх перед висаджуванням 4-компонентним розчином хімічних речовин, розробленим Інститутом зрошувального землеробства НААН України [1-5]. Спосіб є основним для розмноження насіннєвого матеріалу з метою запобігання виродженню і одночасно дозволяє забезпечити попит ринку на ранню овочеву продукцію в літньо-осінній період.

10 Відомі способи з виробництва картоплі ранньої у двоврожайній культурі передбачають одержання першого врожаю ранньої продукції в кінці червня на початку липня [6-7]. Відповідно до них період між збиранням бульб у полі до обробки 4-компонентним розчином повинен бути максимально коротким. Одночасно дуже раннє збирання ускладнює процес переривання стану спокою бульб. За пізнього збирання свіжозібраних бульб, знижується їх польова схожість у 15 двоврожайній культурі (бульби переходять в стан глибокого спокою). Рекомендовані строки збирання для літньої посадки свіжозібраними бульбами - не пізніше кінця цвітіння або через два тижні після його закінчення [8].

В основу корисної моделі поставлено задачу розробки дешевих і доступних прийомів передсадивної обробки свіжозібраних бульб розчинами хімічних речовин.

20 Поставлена задача вирішується тим, що проводиться підбір найбільш дієвих і економічно виправданих способів підготовки свіжозібраних бульб до висаджування у двоврожайній культурі та отримання продукції.

Роботу проводили у відділі селекції та технології вирощування овочевих і баштанних рослин Дніпропетровської дослідної станції ІОБ НААН України впродовж 2011-2013 рр.

25 Картоплю ранню весняного строку висаджування збирали в два строки: перший - через 7 діб, другий - через 21 добу після початку цвітіння. Бульби, зібрані в перший строк пророщували в нерегульованих умовах складського приміщення, не допускаючи пересихання. Висаджували бульби обох строків в день збирання бульб другого строку. Перед висаджуванням пророщені і свіжозібрані бульби обробляли стимулюючими розчинами:

30 1. Розчин хімічних сполук: тіосечовина (100 г) + роданистий калій (100 г) + гіберелін (50 мг) + бурштинова кислота (200 мг) на 10 л води (експозиція 3 хв.) Контроль

2. 0,3 % розчин регулятора росту потейтину (експозиція 3 хв.)

3. 2 % розчин регулятора росту біоглобіну (експозиція 3 хв.)

35 4. Розчин: регулятора росту фумару (2 г) та фітогормону гібереліну (50 мг) на 10 л води (експозиція 3 хв.)

5. Розчин: регулятора росту реастиму (0,5 л) та фітогормону гібереліну (50 мг) на 10 л води (експозиція 3 хв.)

6. Розчин: регулятора росту гумату калію (50 г) та фітогормону гібереліну (50 мг) на 10 л води (експозиція 3 хв.)

40 Сорт картоплі ранньої Імпала [9].

Догляд за посівами полягав у розпушенні міжрядь, прополюваннях, боротьбі зі шкідниками.

45 Урожайність картоплі на ділянках з використанням водного розчину фумару з гібереліном становила 11,4 т/га (пророщені та непророщені), реастиму з гібереліном 12,6 т/га (пророщені), 12,5 т/га (непророщені) у порівнянні з контрольним варіантом, де одержали 11,4 т/га (пророщені) та 11,2 т/га (непророщені). Обробка бульб даними препаратами недорога та нескладна у застосуванні, їх можна придбати в точках продажу роздрібної торгівлі, на відміну від хімічних речовин, що використовували на контрольному варіанті (тіосечовина, роданистий калій). За рахунок того, що препарати в запропонованих варіантах коштують в 10-20 разів 50 дешевше, а врожайність ранньої (молодої) картоплі підвищується або є на рівні контрольного варіанта, знижується собівартість виробництва та зростають прибутки (таблиця).

Таблиця

Економічна ефективність застосування різних способів пробудження свіжозібраних бульб картоплі сорту Імпала

Показник	Контроль (4-х компонентний розчин)	Розчин фумару з гібереліном	Розчин реастиму з гібереліном
Урожайність, т/га	<u>11,4*</u> 11,2	<u>11,4</u> 11,4	<u>12,6</u> 12,5
Ціна реалізації, тис. грн./т	4,0	4,0	4,0
Вартість продукції з 1 га, тис. грн.	<u>45,6</u> 44,8	<u>45,6</u> 45,6	<u>50,4</u> 50,0
Виробничі витрати, тис. грн./га	<u>22,1</u> 21,9	<u>18,6</u> 18,2	<u>17,4</u> 17,1
Виробнича собівартість 1 т, тис. грн.	<u>1,9</u> 1,9	<u>1,6</u> 1,6	<u>1,4</u> 1,4
Прибуток, тис. грн./га	<u>23,5</u> 22,9	<u>27,0</u> 27,4	<u>33,0</u> 32,9
Рівень рентабельності, %	<u>106,3</u> 104,6	<u>145,2</u> 150,5	<u>189,6</u> 192,4

*Примітка. В чисельнику показники пророщених бульб, в знаменнику непророщених.

Згідно з одержаними даними (таблиця), технологія вирощування картоплі ранньої у двоврожайній культурі з передсадивною обробкою бульб розчинами фумару з гібереліном та реастиму з гібереліном, дозволяє скоротити виробничі витрати та собівартість з одночасним збільшенням прибутків на 3,5-4,5 тис. грн./га. та 9,5-10,0 тис. грн./га відповідно (пророщені та непророщені). А отже, є найбільш ефективною при вирощуванні картоплі ранньої (молодої) у двоврожайній культурі.

Джерела інформації:

1. Сорти картоплі в умовах зрошення південного Степу України. Науково-практичні рекомендації / [А.А. Осипчук, О.Л. Кравченко, Г.С. Балашова та ін.]. - К.: ТОВ "КВЩ". - 2012. - 28.
2. Методичні рекомендації щодо проведення досліджень з картоплею / [В.С. Куценко, А.А. Осипчук, А.А. Подгаєцький та ін.]. - Немішаєве. 2002. - 183 с.
3. Дуда Г.Я. Результати досліджень по вирощуванню картоплі в умовах півдня УРСР / Г.Я. Дуда // Картопля, овочеві та баштанні культури. - К.: Урожай, 1969. - № 7. - С. 62-64.
4. Фаворов А.М. Летняя посадка картофеля / А. Фаворов, А. Котов. - М.: Сельхозгиз, 1952. - 300 с.
5. Бугаєва І.П. Продуктивність картоплі залежно від технологічних прийомів на півдні України / І.П. Бугаєва, Г.С. Балашова // Картоплярство. - К.: Аграрна наука, 1997. - Вип. - С. 128-133.
6. Янатєва Е.А. Ранний картофель на юго-востоке Украины / Е.А. Янатєва. - Донецк: Донбас, 1976. - 189 с.
7. Костюченко В.Г. Вплив підготовки бульб до садіння на врожайність та якість картоплі / В.Г. Костюченко // Вісн. аграр. науки. - 2004. - № 3. - С. 72-75.
8. Бондарчук А.А. Виродження картоплі та методи боротьби з ним: моногр. / А.А. Бондарчук. - Біла Церква: Білоцерк. держ. аграр. ун-т, 2007. - 104 с.
9. Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні / Державна служба з охорони прав на сорти рослин України. - К.: ТОВ Алефа, 2010. - С. 64-65.

ФОРМУЛА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ

Спосіб вирощування картоплі ранньої зі свіжозібраних бульб у двоврожайній культурі для осіннього споживання, який **відрізняється** тим, що свіжозібрані пророщені впродовж двох тижнів або непророщені бульби перед висаджуванням в літній період обробляють водними розчинами стимулятора росту фумару (2 г) та фітогормону гібереліну (50 мг) на 10 л води, експозиція 3 хвилини, або стимулятора росту реастиму (0,5 л) і фітогормону гібереліну (50 мг) на 10 л води, експозиція 3 хвилини.

Комп'ютерна верстка Д. Шеверун

Державна служба інтелектуальної власності України, вул. Урицького, 45, м. Київ, МСП, 03680, Україна

ДП "Український інститут промислової власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601